

VISUOMENĖS SVEIKATOS TECHNOLOGIJŲ VERTINIMO TYRIMO PROJEKTAS „SUAUGUSIŲJŲ ASMENŲ FIZINIO AKTYVUMO SKATINIMO INTERVENCIJŲ VEIKSMINGUMAS IR TAIKYMO PRAKTIKA LIETUVOJE“

Projekto vadovas: dr. Rolanda Valintėlienė
Atsakinga vykdytoja: Raimonda Janonienė
Projekto vykdymo terminas: 2013–2014 metai

Pagrindimas. Fizinis pasyvumas yra vienas pagrindinių širdies ligų, išeminio galvos insulto, 2-o tipo diabeto, storosios žarnos vėžio, osteoporozės, depresijos, traumų, susijusių su kritimu rizikos ir kitų lėtinių ligų rizikos veiksnių. Tarpinio Lietuvos sveikatos programos vertinimo ir kitų tyrimų rezultatai parodė, kad Lietuvos gyventojų fizinis aktyvumas nėra pakankamas: siekinys iki 2010 metų jaunesnių nei 65 m. laisvalaikio fiziškai pasyvių asmenų skaičių sumažinti 30 proc. nebuvo pasiektas. Šiuo metu Lietuvoje yra vykdomos įvairios programos/priemonės, skirtos įvairaus amžiaus gyventojų fizinio aktyvumo didinimui, tačiau yra mažai žinoma apie fizinio aktyvumo skatinimui taikomų intervencijų veiksmingumą ir šalyje taikytinų intervencijų prioritetų skyrimą remiantis moksliskai pagrįstais (įvertintais) įrodymais.

Tiriamąjį darbo tikslas - nustatyti intervencijų, skirtų suaugusiųjų asmenų fiziniui aktyvumui skatinti, veiksmingumą ir jų taikymo praktiką Lietuvoje.

Uždaviniai.

1. Surinkti moksliniais tyrimais patvirtintą informaciją apie suaugusiųjų asmenų fiziniui aktyvumui skatinti taikomų intervencijų veiksmingumą;
2. Nustatyti Lietuvoje vykdomas intervencijas, skirtas suaugusiųjų asmenų fiziniui aktyvumui skatinti ir įvertinti veiksmingų intervencijų mastą.

Medžiaga ir metodai. Vykdam pirmąjį uždavinį, vadovaujantis NICE ir Cochraine parengtomis rekomendacijomis ir metodika, bus atliekama sisteminė literatūros apžvalga. Sisteminės literatūros apžvalgos etapai apims: (1) mokslinių straipsnių paiešką ir mokslinių straipsnių atranką pagal nustatytus atrankos kriterijus; (2) Pilno teksto straipsnių/tyrimų paiešką ir jų kokybės vertinimą; (4) duomenų rinkimą (ekstrapoliavimą), analizę ir esant galimybėms (radus homogeniškus duomenis) duomenų apibendrinimą - meta-analizę. Antrojo uždavinio įgyvendinimui bus renkami duomenys apie Lietuvoje taikomas suaugusiųjų asmenų fiziniui aktyvumui skatinti skirtas intervencijas/priemones (2010–2013 metų laikotarpiu). Duomenys bus renkami atliekant anketinę Lietuvos savivaldybių visuomenės sveikatos biurų darbuotojų ir savivaldybės sporto koordinatorių (ar kitų savivaldybės darbuotojų, atsakingų už gyventojų fizinio aktyvumo sritį) apklausą. Surinkus informaciją iš atsakingų institucijų apie Lietuvoje vykdomas intervencijas, skirtas suaugusių asmenų fizinio aktyvumo skatinimui bus siekiama įvertinti kokią dalį (abs. sk. ir proc.) visų vykdomų intervencijų sudaro veiksmingos intervencijos, nustatytos pirmo uždavinio vykdymo metu. Atsižvelgiant į 1-ojo uždavinio įgyvendinimo metu gautus rezultatus apie veiksmingas intervencijas suaugusiųjų asmenų fizinio aktyvumo skatinimui, 2-ojo uždavinio įgyvendinimui parengti klausimynai prireikus bus koreguojami (tikslinami) arba rengiami papildomi klausimynai kitoms, suaugusių asmenų fizinį aktyvumą skatinančias intervencijas taikančioms institucijoms (pavyzdžiui, pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, verslo įmonėms, NVO ir kt.).

Laukiami rezultatai. Tiriamojo darbo mokslinė vertė - bus surinkti ir apibendrinti moksliniai įrodymai apie suaugusiems asmenims taikomų intervencijų veiksmingumą, nustatytos Lietuvoje vykdomos veiksmingos intervencijos. Praktinė nauda – bus surinkta informacija apie Lietuvoje vykdomas suaugusiųjų asmenų fiziniui aktyvumui skatinti taikomas intervencijas ir įvertintas moksliniais įrodymais grįstų veiksmingų intervencijų taikymo šalyje mastas. Atsižvelgus į gautus rezultatus bus pateikti pasiūlymai dėl prioritetinių intervencijų, skirtų suaugusiųjų asmenų fizinio aktyvumo skatinimui vykdymo šalyje. Šiuo metu baigiama rengti naują Lietuvos sveikatos programa 2020 metams. Viena iš programos projekte siūlomų prioritetinių kryptių - sveikesnė gyvensena ir jos kultūros formavimas. Tikimasi, kad šio tiriamojo darbo metu gauti rezultatai prisidės formuojant veiksmingesnę sveikos gyvensenos politiką, suteikiant sveikatos politikams informaciją apie veiksmingas, moksliniais įrodymais patvirtintas priemones, skatinančias suaugusiųjų asmenų fizinį aktyvumą.

Daugiau informacijos suteiks Raimonda Janonienė tel. (8 5) 262 8513 el.p. raimonda.janoniene@hi.lt